[פרק שישי מהמשך באתי לגני ה'שי"ת]

בס"ד, י"ג שבט, ה'תש"י

יאצ"ט כבוד אמו הרבנית הצדקנית מרת שטערנא שרה נ"ע ז"ע.

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני[1], ופי' רש"י היושבת בגנים, הקדוש ב"ה אומר לכנסת ישראל, את הנפוצה בגולה רועה בגנים של אחרים ויושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, חברים מקשיבים מלאכי השרת שהם חבריך בני אלקים דוגמתך, באים לשמוע קולך בבתי כנסיות. והוא מהמד"ר[2], דבשעה שישראל יושבין בבתי כנסיות ובתי מדרשו' וקוראין את השמע ועוסקין בתורה, חברים מקשיבים, אני ופמליא שלי באים לשמוע בקולך. ועוד איתא במד"ר[3] חברים נקראים מלאכי השרת, מפני שאין ביניהם לא קנאה ולא שנאה ולא תחרות, ולכן העוסקים בתורה ויושבים בגנים דבתי כנסיות ומדרשות, הנה גם החברים שהם מלאכי השרת מקשיבים לקולם. ולהבין זה יש להקדים תחלה מה שנת"ל דהעבודה במשכן ומקדש הוא לאהפכא חשוכא לנהורא דהחושך עצמו יאיר, ולכן הי' המשכן מעצי שטים שמהפכין שטות דלעו"ז לשטות דקדושה ואז הנה ושכנתי בתוכם גילוי אור הסובב.

והנה בזה יובן מה שעצי המשכן נקראים בשם קרשים, וכמ"ש[4] ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. וביאור הענין דהנה בהקדמת הזהר[5] בענין האותיות דאעלו קמי' קוב"ה למיברי' בהו עלמא כו' איתא דאות ק' ר' אחוון דאתחזיאו על סטרא בישא אינון, ובגין לאתקיימא נטלי אות ש' בגווייהו הוי קשר, ולעיל מיני' (באות ש') אי' הואיל ואתוון דזיופא נטלין לך למהוי עמהון לא בעינא למברי בך עלמא, דבגין דלא אתקיים שיקרא וכו' מכאן מאן דבעי למימר שיקרא יטול יסודא דקשוט בקדמיתא ולבתר יוקים לי' שיקרא דהא את ש' את קשוט איהו, את קשוט דאבהתן דאתיחדו בה. הנה ק' ר' הן לנגד ד' וה' (שהרי

1) שה"ש ח, יג.
2) שהש"ר פ"ח, יא (א).
3) שם, יא (ב).
4) תרומה כו, טו.
5) ב, ב. וראה אוה"ת נ"ך ח"א ע' נ.

ר' מתדמה להדל"ת והק' לאות ה'), דד' ורי"ש הנה דומים זל"ז* בדמותן וכן בפירושן, דד' הוא מלשון דלות ועניות, דבספירות הוא ספירת המלכות דלית לה מגרמה כלום[6], ובכחות נפש האדם הוא כח הדיבור, שהיא מקבלת ולבוש להכחות שלמעלה ממנה. וכמו השפעת השכל והמדות. וכן אות רי"ש הוא מלשון עניות ודלות וכמ"ש (משלי י") מחיתת דלים רישם, וכתיב[8] ריש ועושר כו'. והנה אע"פ דד' ורי"ש הם שוים בפירושם, ומ"מ ה"ה מובדלים ומחולקים בענינם, וכאשר יחליף הרי"ש במקום הדלי"ת או ד' במקום הר' ה"ז מחריב* עולמות ח"ו, וכמו כל המאריך באחד מאריכים לו ימיו ושנותיו[9], ובלבד שידגיש בהדלי"ת*, ואם מחליפו ח"ו באות רי"ש ה"ז מחריב עולמות, וכן לא תשתחוה לאל אחר[10], וצריך להדגיש אות רי"ש, ואם מחליפו ח"ו בדלי"ת ה"ז מחריב עולמות, והיינו דגם דר' וד' דומים בתמונתם ופירושם, ומ"מ ה"ה מובדלים ומרוחקים זמ"ז בתכלית, והיינו דאות דלי"ת הוא בקדושה ואות ר' הוא מאתוון דאיתחזיאו על סטרא בישא. והנה ההפרש ביניהם בתמונתם הוא דאות ד' הרי יש לו יו"ד מאחוריו, דאות יו"ד מורה על הביטול ואזעירת גרמה*, והיינו מלכות דאצילות דלית לה מגרמה כלום[11], והוא לפי שהיא בתכלית הביטול והשפלות. וזהו דמלכות דאצילות נעשי' נקודה תחת היסוד, והיינו ביטול והנחת עצמותה לגבי שארי ספירות, אשר בזה הרי היא נעשית בחינת כלי לקבלה. וכמאמר* כלי ריקן מחזיק מלא אינו מחזיק, וכמו המקבל הנה בכדי שיהי' כלי לקבלה, ה"ז דוקא כאשר הוא בתכלית הביטול והשפלות, דאז הוא כלי לקבל אמיתת

דומים זה לזה: בכהנ"ל ראה זח"ג קפ, ע"ב. פרדס שער האותיות פ"ג. אוה"ת ס"פ לך [פח, א].
ה"ז מחריב: ויק"ר פי"ט, ב.
שידגיש בהדלי"ת: טוש"ע או"ח סי' סו.
אזעירת גרמה: זח"א כ, א.
וכמאמר כלי: ברכות מ, א. וראה חדא"ג שם. תו"א ס"פ משפטים. ד"ה אני לדודי ש"ת ס"ג [סה"מ ה'ש"ת ע' 153].

6) ראה זהר ח"א קפא, א. רמט, ב. ח"ב ריח, ב. עץ חיים שער ו (שער העקודים) פ"ה.
7) פסוק טו.
8) משלי ל, ח (ושם: רֵאש).
9) ברכות יג, ב.
10) תשא לד, יד.
11) זהר ח"א קפא, א. רמט, ב. ח"ב ריח, ב. עץ חיים שער ו (שער העקודים) פ"ה.

השפעת הרב, וא"ז מספיק עדיין מה שהתלמיד אינו בבחינת יש ומציאות, כ"א דוקא כאשר יהי' בבחינת ביטול והעדר המציאות, וכל מה שמצמצם א"ע יותר בהביטול שלו, הנה יותר ויותר תהי' הקבלה, והמשל בזה מההכנה בכח התנועה להגביה איזה משא, דמשא קלה אינה צריכה הכנה כלל, ומשא כבדה הנה כל מה אשר יצמצם א"ע ביותר בהכנה הנה יוכל להגביה משא כבדה ביותר. וזהו לא תמצא* בגסי הרוח ולא במי שמרחיב עלי' לבו כים, וגסי הרוח הוא שאין לו ביטול, ומובן אשר אינו שייך לקבל דבר תורה, אלא גם במי אשר מרחיב עלי' לבו כים, והיינו שבעת לימודו, אינו בטל בתכלית, אלא שהוא מציאות בעיני עצמו (וכמו התלמיד אשר בעת השפעת הרב ה"ה חושב ומהרהר בהשגת הענין, ובאמת צריך בעת מעשה רק לקבל דברי הרב ואח"כ יתבונן בדבר השגת הענין) וחושב בהשגת הענין כפי חיוב שכלו, והיינו שאינו בבחינת ביטול במציאות לגמרי, והמקבל האמיתי ה"ה בטל בתכלית, וזהו כל ענין הקדושה שיהי' בבחינת ביטול בתכלית, ובזה הוא כל ענין העבודה, וזהו הביטול דבחינת מלכות. ולכן כל הגילויים הוא ע"י השפלות והביטול דבחינת מלכות. ובזה יובן מ"ש[12] תפלה לדוד הטה ד' אזנך עניני כי עני ואביון אני, דתפלה לדוד הוא ההתקשרות והביטול דבחינת מלכות[13], הנה גודל תוקף הבקשה הטה כו' ועניני מפני מה הוא לפי דעני ואביון אני, שהוא בחינת הביטול דבחינת מלכות, וזהו האות ד', משא"כ רי"ש אין בו יו"ד, שאין בו בחינת הביטול, ואדרבא הוא בבחינת ישות וגסות, ולכן הוא מאתון דאיתחזיאו על סטרא בישא, והעניות והדלות דסט"א הוא שאין להם שייכות לאלקות, וזה עצמו מה שאין להם שייכות לאלקות והעניות והדלות שלהם, בזה גופא ה"ה נעשים בבחינת יש ומציאות יותר ויותר.

קיצור. ד' ור' שניהם פי' דלות. בד' קדושה יו"ד מאחוריו, תכלית הביטול ועי"ז הוא כלי לקבלה. ימשיל בתלמיד שצ"ל בהעדר המציאות בעת הקבלה, משא"כ באות רי"ש.

לא תמצא: עירובין נה, א.

---

12) תהלים פו, א.

13) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. ערכי הכינויים (לבעל סדר הדורות) בערכו. ובכ"מ.

בס"ד. יו"ד שבט, ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

באתי[1] לגני אחותי כלה[2], ואיתא במדרש רבה במקומו[3] לגני לגנוני, דעיקר שכינה בתחתונים היתה, אלא שלאח"ז הנה ע"י חטא עץ הדעת והחטאים שלאחריו סילקו את השכינה מלמטה למעלה, ואח"כ עמדו הצדיקים והורידו את השכינה מלמעלה למטה, עד שבא משה, שהוא השביעי, וכל השביעין חביבין[4], והוריד את השכינה מרקיע הא' לארץ, שזוהי תכלית הכוונה להיות דירה לו ית' בתחתונים, לגנוני, דעיקר שכינה בתחתונים היתה. וזהו גם מ"ש[5] ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל[6], שהם יעשו דירה לו ית' בתחתונים. וזהו שאחת העבודות העיקריות שהיו במשכן ומקדש הוא עבודת הקרבנות, שענינה הוא הקרבת נפש הבהמית[7], שע"ז נעשה קירוב כל הכחות[8], ואח"כ נעשה ריח ניחוח להוי'[9], שהו"ע ההמשכה למטה[10]. וזהו ג"כ מה שהמשכן נבנה מעצי שטים[11], דשיטה הוא מלשון שטות, כי, העבודה שעל ידה עושים בתחתונים דירה לו ית' (ענינו של המשכן), שהו"ע המשכת אור הסובב כל עלמין, שהוא בכולהו עלמין בשוה, היא ע"י העבודה דאתכפיא סט"א, ולאח"ז גם העבודה דאתהפכא, כמאמר[12] כד אתכפיא סט"א, אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, דפירוש אסתלק

---

1) מאמר זה מיוסד בעיקרו על פרק הששי* מהמשך באתי לגני ה'שי"ת.

2) שה"ש ה, א.

3) שהש"ר עה"פ.

4) ויק"ר פכ"ט, יא.

5) תרומה כה, ח.

6) הובא בשם רז"ל בלקו"ת ר"פ נשא כ, סע"ב. ובכ"מ. וראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך עה"פ תרומה שם ("שמעתי לומדים"). של"ה סט, א. רא, א. חלק תושב"כ תרומה שכה, ב. שכו, ב. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 173 הערה 45.

7) ראה לקו"ת ויקרא ב, ג ואילך. ד"ה ושאבתם מים בששון תש"א פ"ג (סה"מ קונטרסים ח"ב תנ, א ואילך. נעתק ב"היום יום" יב אדר שני).

8) ראה ספר הבהיר סמ"ו (קט). סמ"ח (קכג). וראה גם סה"מ תש"ט ע' 29 (השני).

9) ויקרא א, ט. פינחס כח, ח. ועוד.

10) ראה לקו"ת פינחס עו, א.

11) תרומה כו, טו.

12) בתניא פכ"ז (לד, א) ובלקו"ת ר"פ פקודי מציין לזהר ח"ב קכח, ב (ובלקו"ת שם מציין גם לזהר שם סז, ב. וראה גם שם קפד, א). וראה גם תו"א ויקהל פט, ד. לקו"ת חוקת סה, ג.

---

*) הפרק השייך לשנה זו — ראה תו"מ סה"מ באתי לגני ח"א ע' VI. וש"נ.